

Krystyna Kamińska
Ireneusz Krzysztof Szmidt

PIĘKNA GMINA OSINA

Album wydano z pomocą środków Projektu współfinansowanego przez Unię Europejską
z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego
w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego
na lata 2007-2013

CO WARTO WIEDZIEĆ O GMINIE OSINA

TU ŻYJEMY

Gmina wiejska z siedzibą w Osinie jest położona w środkowej części powiatu goleniowskiego. Zajmuje powierzchnię 102 km² (10.166 ha), z czego użytki rolne stanowią 56%. Mieszka tu niespełna 3 tys. osób, co daje wskaźnik zaludnienia średnio 29 osób na 1 km². Lasy zajmują 34% powierzchni.

W skład gminy wchodzi 10 sołectw: Bodzęcin, Kikorze, Kościuszki, Krzywice, Osina, Przypólsko, Redło, Redostowo, Węgorza i Węgorzyce.

Przez gminę przebiega 15 południk geograficzny długości wschodniej. Średnia temperatura roczna w gminie wynosi tu 7 – 8,3 st. C, suma opadów atmosferycznych w roku – 550-600 mm, a długość okresu wegetacyjnego aż 210 – 215 dni.

Na terenie gminy znajduje się część obszaru chronionego Natura 2000 pod nazwą „Ostoja Goleniowska” – specjalny obszar ochrony siedlisk. Najwyższe wzniesienie to góra Buczynka o wysokości 55,2 m, położona 1 km na północny zachód od Krzywic.

Osina z lotu ptaka

Przez gminę przepływają rzeki: Gowienica – płynie wzdłuż zachodniej granicy gminy i uchodzi do Rostoki Odrzańskiej, Stepnica – prawy dopływ Gowienicy, płynie przez środkową część gminy z południa na północ, ma ujście w okolicy Węgorzy, Pilesza – struga, prawy dopływ Stepnicy i Leśnica (Węgorzynka). W pobliżu wsi Kościeszki leży jedyne jezioro na terenie gminy zwane Kościeszki (lub Olchowskie) o powierzchni 46,6 ha, głębokości maksymalnej 5,6 m, a średniej – 3,2 m.

Na terenie gminy jest 3.524 ha lasów, co stanowi 35% powierzchni. Są tu dwa rezerваты przyrody: „Wrzosiec” i „Krzywicki mszar”, oba w sąsiedztwie wsi Krzywice.

MY, MIESZKAŃCY

W sołectwach gminy dominuje rolnictwo, ale współcześni rolnicy są bardziej biznesmenami niż rolnikami w tradycyjnym tego słowa znaczeniu. Życiu gospodarczemu gminy ton nadają duże, ponad 100-hektarowe gospodarstwa, w których nie tylko uprawia się ziemię i hoduje zwierzęta, ale także przetwarza żywność, wykonuje usługi, a nawet prowadzi produkcję. We wsiach gminy jest kilka firm, ale wielu mieszkańców dojeżdża do pracy w Nowogardzie lub w Goleniowie.

Z drugiej strony – we wsiach budują sobie domy mieszkańcy miast, którzy przedkładają świeże po-

Hotel i restauracja „15 południk” w Kikorzu

Nowa świetlica w Krzywicach

wietrze i bliskość przyrody nad tempo miejskiego życia. Jedni i drudzy bardzo dbają o urodę swoich domów i ich otoczenie. Latem wszędzie tu mnóstwo kwiatów, jesienią dojrzewają dorodne owoce. Mieszkańcy wsi są mobilni, dysponują samochodami, bez trudu przenoszą się z jednego miejsca na drugie, bo drogi dojazdowe są dobre, a gmina dba o wygody dnia codziennego. W gminie Osina wszystkie wsie mają nieograniczony dostęp do gazu ziemnego, we wszystkich wsiach są wodociągi, a w większości również kanalizacja.

Gmina przejęła na siebie koszty selektywnej zbiórki odpadów. Dzieci uczą się w dużym, dobrze wyposażonym Zespole Szkół Publicznych o 40-letniej tradycji, otoczonym nowoczesnymi boiskami sportowymi. W każdej wsi jest świetlica, gdzie mogą się spotykać dorośli mieszkańcy i gdzie są prowadzone zajęcia dla dzieci. Dostęp do książek

oferuje Gminna Biblioteka Publiczna w Osinie, która prowadzi pięć punktów bibliotecznych (Węgorza, Kościuszki, Krzywice, Redostowo, Kikorze). W bibliotece, poza wypożyczaniem książek i dostępem do Internetu, prowadzone są spotkania poetyckie, wieczornice, pogadanki, konkursy oraz zajęcia plastyczne.

W całej gminie i w poszczególnych sołectwach organizuje się dużo imprez, które jednoczą mieszkańców i są okazją zarówno do rywalizacji, jak i do wspólnej zabawy. Co roku w innej wsi organizowany jest Turniej Sołectw o Puchar Wójta. Co roku rozgrywana jest rywalizacja o tytuł Najładniejszej Wsi i Najładniejszej Zagrody. Dużym wydarzeniem są roczne gminne dożynki, do których wsie-gospodarze przygotowują się długo i starannie, z pełną dbałością o program imprezy i wygląd wsi. O imprezach we wsiach piszemy w odpowiednich rozdziałach.

Stary cmentarz przykościelny

Kościół w Bodzęcinie

HISTORIA I ZABYTKI

Przed naszą erą na terenie całej gminy znajdowało się wiele siedzib, które odkrywane były już na przełomie XIX i XX wieku. Niemal każda wieś ma swoją daleką metrykę potwierdzoną cennymi znaleziskami archeologicznymi. Część z nich znajduje się w muzeum w Szczecinie, ale większość pozostała w niemieckich muzeach. Najcenniejszym i najbardziej obecnie dostępnym jest cmentarzisko kurhanowe z epoki późnego brązu w sąsiedztwie Osiny, jedno z największych pól kurhanowych na Pomorzu

Zachodnim. Archeolodzy odkryli tam 206 kopców ziemnych o średnicy podstawy aż do 30 m i wysokości aż do 3 metrów.

Większość wsi założona została we wczesnym średniowieczu. Powszechny był podział na majątek właściciela (rycerski), majątek kościelny (tu później szkoła) oraz wieś chłopską (ziemia i gospodarstwa rolników). Pałace, siedziby właścicieli zostały zniszczone w czasie działań wojennych, a w latach 50. XX wieku ostatecznie rozebrane. Pozostały nieliczne fragmenty zabudowań gospodarskich. Z zasobów chłopów zachowało się kilka szachulcowych chałup

Chata ryglowa w Redostowie

mieszkalnych z XIX wieku, później znacznie odnowionych. Natomiast w nowych budynkach obserwuje się nawrót do szachulca, ale tylko jako formy ozdoby. Pamiątką po starej organizacji wsi jest kilka pieców chlebowych postawionych poza linią stodół, żeby zapobiec pożarom.

Najwięcej obiektów zachowało się z majątków kościelnych. Choć kościoły legitymują się starą metryką, na ogół budowane były przez lokalnych majstrów i w ciągu wieków kilka razy zmieniane w całości lub w części. Wiele z nich doznało znacznych uszczerbków po II wojnie światowej, a proces ich odbudowy kończy się dopiero teraz konsekracją w 2014 roku kościoła w Węgorzycach.

Zabytki z gminy Osina są cenne dla historii regionu od osadnictwa prehistorycznego przez wielkie majątki rycerskie, zniszczenia z okresu ostatniej wojny i rugowania śladów niemieckich aż po PGR-y

Brama i kościół w Węgorzycach

w naszych czasach i szereg nowych obiektów wybudowanych współcześnie z finansową pomocą Unii Europejskiej.

PRZYRODA ŻYWA

Gmina Osina to czyste środowisko, bardzo malownicze i atrakcyjne, typowo polskie krajobrazy z cenną florą i fauną. Lasy obfitują w grzyby i jagody, są zasobne w zwierzyń: sarny, dziki, lisy, jelenie.

Zespoły o naturalnych cechach reprezentują walory botaniczne: bagienne olszyny, fragmenty cennych buczyn, grąd grabowy, fitocenozy turzycowiskowe i ziołorośla oraz rośliny chronione: storczyki, bagno zwyczajne, sit tępokwiatowy. To także teren istotny dla fauny. Występują tu m. in. ptaki: błotniak stawowy, derkacz, czajka, gąsiorek, krętogłów,

„Mszar” i „Wrzosiec” w okolicach Krzywic

żuraw, czajka, zimorodek, pliszka górska, krakwa, kania ruda, derkacz, sowa uszata, srokość. Spośród innych kręgowców występują m.in.: gady – zaskroniec, jaszczurka zwinka; płazy – kumak nizinny, rzekotka drzewna, ropucha szara, żaby – trawna, moczarowa i jeziorkowa oraz ssaki i ryby.

Szczególnymi walorami przyrodniczymi charakteryzują się podworskie parki (szczegółowe opisy w rozdziałach o sołectwach) i proponowany do utworzenia kulturowo-leśny rezerwat przyrody pod nazwą „Cmentarzysko kurhanowe nad Leśnicą”, prawnie chroniony ze względu na kurhany oraz rezerwat leśny, zwłaszcza starodrzewy z okazałymi dębami i bukami, w runie zaś chroniona konwalia majowa i rzadki wężymord niski.

W ryby obfitują torfowiska w okolicach Krzywicy „Krzywicki Mszar” i „Wrzosiec”, a także rozlewisko wody na skraju Węgorzyc.

Cenne zadrzewienia śródpolne z małymi oczkami wodnymi swym urokiem przyciągają uwagę o każdej porze roku.

15 POŁUDNIK

Zachodniopomorskie gminy leżące na szlaku 15 południka: Rewal, Pyrzyce, Golczewo, Osina i miasto Stargard Szczeciński opracowały projekt „15. Południk”, aby wspólnie działać i pozyskiwać fundusze na rozwój turystyki, kultury i rekreacji. Uczestnicy wierzą, że projekt pomoże skupić rozproszone działania wokół wspólnej idei i stworzyć nowe produkty turystyczne. Gmina Osina podejmuje ten projekt z nadzieją na turystyczny rozwój.

Oczyszczalnia w Osinie i przepompownia w Węgorzycach

LIDER EKOLOGII

W Osinie dba się o ekologię. Za realizację projektu „Kompleksowa kanalizacja gminy z budową oczyszczalni ścieków” gmina Osina zdobyła II miejsce w kategorii „Efektywność” w konkursie „Zachodniopomorski Lider Ekologii 2014” zorganizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska oraz Polską Fundację Ekologiczną.

Tytuł II Lidera Ekologii gmina uzyskała za ogromne inwestycje w rozwój infrastruktury kanalizacyj-

nej poczynione w ostatnich czterech latach. Komisja oceniająca wyniki konkursu uznała, że inwestycja „Kompleksowa kanalizacja i budowa oczyszczalni ścieków w gminie Osina” to przykład, że środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 przynoszą wymierne efekty i przykład gospodarskiego podejścia do podjętych działań i obowiązków.

Jezioro w Kościuszkach

Stacja wypoczynkowa na szlaku

Hotel i restauracja „15 południk” w Kikorzu

ATRAKcje TURYSTYCZNE

Funkcje rekreacyjne dla mieszkańców gmiy i ich gości doskonale spełniają okoliczne, piękne, mieszane lasy. Przez Osinę przebiegają dwa szlaki rowerowe tj. „Równina Nowogardzka”, który prowadzi przez cztery gminy: Osinę, Nowogard, Maszewo i Dobrą Nowogardzką oraz „Po Bezdrożach” łączący gminy Osina, Przybiernów, Stepnica i Goleniów.

Oba szlaki przebiegają trasami o stosunkowo niewielkim pofałdowaniu terenu, w znacznej mierze przez tereny zalesione. Poprowadzono są drogami

lokalnymi i gruntowymi, głównie o nawierzchni asfaltowej. Nad jeziorem w Kościuszkach czekają na zanęty piękne okazy ryb.

Przemierzając rowerem gminę Osina można spotkać gatunki ptaków zagrożone wyginięciem, między innymi orla białego, żurawie, derkacze, bociana białego, bociana czarnego, zimorodka i orlika krzykliwego, a także zwierzęta takie jak jeleń, sarna, dzik.

Przy wjeździe do Osiny od strony wsi Kikorze usytuowany jest leśny zajazd, gdzie na łonie natury można odpocząć i upiec kielbaskę. Bardziej wymagający turyści znajdą gościnę w hotelu „15 Południk”.

WIEŚ GMINNA OSINA

**Wieś gminna, przez którą przepływa
rzeka Stepnica i przebiega wybudowana w 1883 roku
linia kolejowa Goleniów – Kołobrzeg**

HISTORIA

Starsza część miejscowości ciągnie się wzdłuż drogi do Przypólska, młodsza wzdłuż szosy z Węgorzyc do Kikorzy. Niemiecka nazwa wsi – Schönhagen – znaczyła „piękny teren”. Natomiast polską nazwę ksiądz Stanisław Kozierowski, twórca wielu nazw na Pomorzu, wyprowadził

od pobliskiego wzgórza Espenberg, czyli wzgórze osiki lub osiny.

Pierwszy pisany przekaz o miejscowości pochodzi z 1331 r. Do lat 20. XX w. współistniały obok siebie zespół pałacowy i podwórze folwarczne. Teraz nie ma po nich żadnych śladów. Pałac został całkowicie zniszczony w 1945 r.

W końcu XIX wieku obszar dworski obejmował 693 ha żyznej ziemi oraz 27 budynków, w tym 13 mieszkalnych. Natomiast wieś posiadała 243 ha ziemi uprawianej przez 19 gospodarzy oraz 41 budynków, w tym 17 mieszkalnych. Liczyła wtedy 233 mieszkańców. W 1939 r. liczba mieszkańców wzrosła do zaledwie 250, natomiast gospodarzy nadal było 19. W 1949 r. wieś liczyła 168 mieszkańców. Najwięcej, bo 967 osób zameldowanych było w Osinie w 1992 roku.

Po wojnie dawny majątek stał się podstawą Państwowego Gospodarstwa Rolnego, które do

roku 1970 funkcjonowało jako samodzielne. W 1971 r. połączono zakłady rolne w Osinie, Bodzęcinie, Kikorzu, Węgorzycach oraz inne z gmin Nowogard i Maszewo i powołano Kombinat PGR z siedzibą w Osinie. Na terenie osińskiego Zakładu Rolnego zlokalizowano fermę bydła mlecznego na 1500 stanowisk.

Decyzja o centralnym miejscu Osiny w Kombinacie miała znaczący wpływ na rozwój miejscowości. Stanęły dwu- i trzykondygnacyjne bloki, które Osinę przekształciły w osiedle miejskie. Powstała szkoła, do której uczęszczają dzieci z całej

gminy, władze gminy urzędują w nowym budynku, znacznie wzrosła liczba mieszkańców. Zdecydowana większość domów jest murowana, z zadbanymi, schludnymi elewacjami i otoczeniem, estetycznie ogrodzona.

Obecnie największym zakładem pracy w Osi nie jest spółka **Drewno** produkująca fronty mebli z drewna. Firma istnieje od ponad 20 lat i jest krajowym liderem w tej dziedzinie. Od 1995

roku w branży odlewnictwa metali kolorowych działa firma Modelarstwo i Odlewnia Metali Kolorowych s.c. Zbigniew Olejnik, Stefan Cieślak, która wykonuje odlewy techniczne, użytkowe, oraz artystyczne, m.in.: meble ogrodowe, lampy, tablice pamiątkowe, medale okolicznościowe itp.

Inne miejsca pracy to: Urząd Miasta, Zespół Szkół Publicznych im. Bronisława Malinowskiego, Spółdzielnia Mieszkaniowa.

ZABYTKI

Najstarszym zabytkiem w Osinie jest cmentarzysko, które należy do największych pól kurhanowych zachowanych na Pomorzu Zachodnim. Pochodzi z epoki późnego brązu. Położone jest po obu stronach toru kolejowego relacji Szczecin – Kołobrzeg, około 1250-1750 m na północny wschód od stacji kolejowej i na południe od rzeki Pilesza, po obu stronach jej dopływu – rzeczki Leśnica. Rozpoznano tam 206 kopców ziemnych

o średnicy podstawy od kilku do 30 m i wysokości od kilkudziesięciu centymetrów do 3 metrów. Wpisane jest do rejestru zabytków archeologicznych woj. zachodniopomorskiego.

Kościół p.w. Niepokalanego Poczęcia NMP stoi na płaskim wzgórzu morenowym, które kiedyś oblewały wody Stepnicy. Najprawdopodobniej znajdowało się tam wczesnośredniowieczne grodzisko słowiańskie wraz z miejscem kultu. Pierwszą świątynię wzniesiono z bloków granitowych na planie prostokąta już w XIV wieku.

Cmentarz polowy z aleją lipową

Monumentalny krzyż z herbem von Lowitzów w parku podworskim

Podczas przebudowy w połowie XIX wieku zaopatrzone ją w sygnaturkę w stylu nowogardzkim i łóżę kolatorską. Na XII – XIII wiek datowana jest rzymsko-katolicka chrzcielnica z czerwonego granitu o średnicy 92 cm. Kościół ten został zniszczony w 1945 roku i dopiero w 1981 roku przystąpiono do jego odbudowy. Poświęcony został 23 października 1983 roku pod wezwaniem Niepokalanego Poczęcia NMP. Jest wpisany do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

Park podworski został założony prawdopodobnie na przełomie XVIII i XIX w. Położony na

wzgórzu stromo opadającym ku rzece Stepnicy ma swobodny, krajobrazowy charakter. Zachował się cenny starodrzew, w tym wiele okazów o charakterze pomników przyrody. W części północno-wschodniej położony jest cmentarz rodowy ostatnich niemieckich właścicieli majątku – rodziny von Lowitzów z monumentalnym krzyżem wykutym z granitu, fragmentem ich herbu. Park ten jest wpisany do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

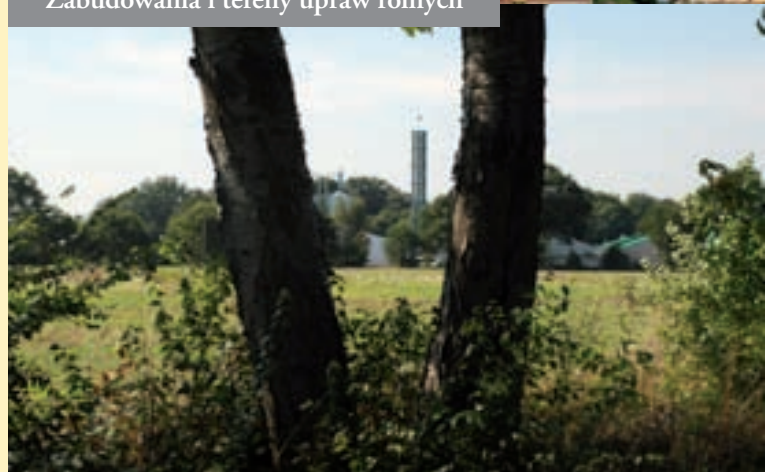
Cmentarz polowy znajduje się po południowej stronie wsi, przy drodze do Przypółska. Jest to

Zabytkowy dworzec kolejowy

Zabudowania i tereny upraw rolnych

zblizona do kwadratu parcela, z bramą od strony drogi, z aleją lipową, która wyznacza podział cmentarza na kwatery. Zachowały się resztki nagrobków i stare drzewa. Cmentarz jest wpisany do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

Warto także zwrócić uwagę na stary dworzec kolejowy wzniesiony w 1883 roku, obecnie własność prywatna, oraz na nieliczne już stare domy o konstrukcji szachulcowej z przełomu XIX i XX wieku.

Ten krótki spacer po osinowej historii i jej śladach kończymy na placu rekreacyjnym przysiadając na gościnnych ławeczkach. Zaczyna się nowa historia.

Plac rekreacyjny w Osinie

EDUKACJA, KULTURA...

Większość dzieci i młodzieży z terenu gminy uczęszcza do Zespołu Szkół Publicznych im. Bronisława Malinowskiego w Osinie.

Szkoła posiada halę sportową (o wymiarach do gry w koszykówkę) z szatniami i natryskami, kuchnię ze stołówką, pracownię komputerową (25 komputerów z dostępem do internetu), bibliotekę szkolną z czytelnią, kompleks boisk sportowych (do mini-koszykówki, koszykówki, piłki siatkowej, piłki ręcznej) usytuowanych na dziedzińcu szkolnym. Naukę prowadzi 32 na-

uczycieli. Przy szkole działają Klub Europejczyka, Uczniowski Klub Sportowy „Bronek”, szkolny teatrzyk, po lekcjach organizowane są zajęcia w kołach zainteresowań.

W znacznym stopniu organizatorem życia społeczno – kulturalnego jest szkoła. Jej działalność ma funkcję integracyjną dla lokalnej społeczności. Również Gminna Biblioteka Publiczna prowadzi działalność kulturalno-oświatową. Odbývają się tu imprezy, głównie dla dzieci, konkursy czytelnicze, plastyczne, prezentacje filmów, spotkania autorskie z pisarzami.

Laureaci mistrzostw
powiatowych
– siatkarki
i szczypiorniści

...I SPORT

Osina, jak na miejscowość wiejską, posiada dość dobrze rozwiniętą bazę sportową. Na obrzeżach miejscowości zlokalizowany jest stadion sportowy z trawiastym boiskiem do piłki nożnej i siatkowej, bieżnią i zadaszoną sceną z utwardzonym placem (asfalt). W okresie wiosenno-letnim odbywają się na nim imprezy sportowo-rekreacyjne organizowane przez Koło LZS Osina.

Przy Zespole Szkół Powszechnych istnieje kompleks asfaltowych boisk sportowych i hala sportowa.

Obiekty tętnią życiem przez cały dzień. Odbywają się na nich lekcje wf i zajęcia SKS dla młodzieży szkolnej a także są udostępniane dorosłym. Swoje mecze piłki nożnej rozgrywają na nich członkowie nieformalnego, z kilkunastoletnią tradycją, klubu oldboyów pod nazwą FC Ponton. Sala sportowa udostępniana jest także siatkarzom z LZS i paniom uczestniczącym w zajęciach aerobiku.

Przy ZSP działa Uczniowski Klub Sportowy „Bronek”, który organizuje liczne turnieje piłki ręcznej z udziałem drużyn z całej Polski

Siatkarze LZS-u

ORGANIZACJE SPOŁECZNE

Ochotnicza Straż Pożarna skupia głównie mężczyzn. W odremontowanej remizie oczekuje na wyjazd do akcji zakupiony w 2012 roku średni samochód ratowniczo-gaśniczy na podwoziu Mercedes Benz Atego 1329AF. Dobre wyposażenie w sprzęt (mundury ochronne, motopompy pływające, piłarki itp.) umożliwia ochotnikom uczestniczenie w akcjach bojowych. Druhowie systematycznie podnoszą swoje umiejętności nie tylko gaśnicze, ale i

ratownicze, uczestniczą w kursach ratownictwa, pomagają w trudnych sytuacjach.

Ludowe Zespoły Sportowe to dobre miejsce przede wszystkim dla młodzieży. Członkowie koła są współorganizatorami cyklicznych imprez sportowo-rekreacyjnych w obiektach ZSP lub na stadionie gminnym. W marcu organizowany jest turniej piłki siatkowej i piłki nożnej (drużyny 6-osobowe) oraz tenisa stołowego. W maju i sierpniu kilka lub kilkanaście drużyn toczy boje w turnieju piłki nożnej i siatkowej. Drużyna LZS

Koło Gospodyń Wiejskich

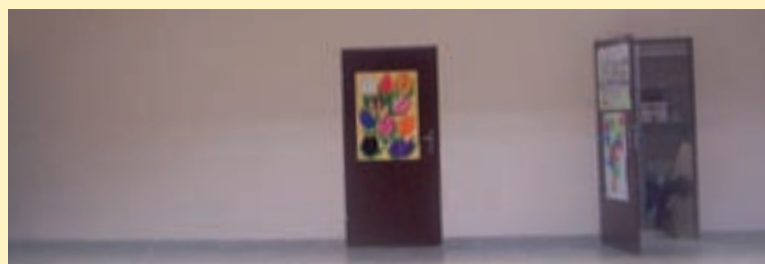
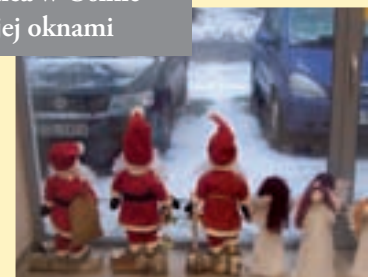

Osina uczestniczy również w rozgrywkach organizowanych przez inne koła w sąsiednich miejscowościach.

Koło Gospodyń Wiejskich działa od grudnia 2000 roku. Panie uczestniczą w kursach tematycznych w Ośrodku Doradztwa Rolniczego w Barzkowicach, uczą się nie tylko trudnej pracy społecznej, ale poznają zasady żywienia, gospodarowania w domach oraz różnych technik artystycznych. Członkinie Koła biorą udział w wystawach rękodzieła w sąsiednich miejscowościach, a także w konkursach gastronomicznych.

Nowa świetlica w Osinie
i życie za jej oknami

W Osinie, obok Urzędu Gminy, jest nowa funkcjonalna świetlica ze sceną, wyposażona w sprzęt rekreacyjny. To miejsce dla zabaw, gier, rękodzieła, sztuki i doskonalenia wszelakich innych talentów. Jest w niej także pracownia komputerowa i kuchnia, przydatna dla obsługi imprez przy stole.

WIEŚ BODZĘCIN

Wieś sołecka położona 9 km od Osiny i 12 km od Goleniowa

Dwie rzeki oblewają wieś: Gowienica (graniczna rzeka gmin Osina i Goleniów) i Stepnica, która na obrzeżach miejscowości wpada do Gowienicy. Właśnie w widłach Stepnicy i Gowienicy Słowianie zbudowali obronne osiedle, któremu dali nazwę od staropolskiego imienia Bożenta, skrótu pomorskiego imienia Bogusław. W niemieckich czasach wieś zachowała nazwę Bosenthin.

Najstarszą pamiątką osadnictwa są grobowce megalityczne otoczone głazami. Pierwsza wzmianka pisana o Boddęcinie pochodzi z 1320 r. Boddęcin należał do rodu von Flemming od 1209 roku aż do końca II wojny światowej, W 1659 r. Flemmingowie wybudowali we wsi pałac, który rozebrano w połowie XIX wieku. W XV wieku Boddęcin był już dużą, znaczącą wsią z własnym młynem.

Gotycki kościół pod wezwaniem św. Mikołaja Biskupa z przełomu XIV i XV wieku to świątynia salowa, zbudowana z głazów narzutowych i kostki kamiennej z kamienną wieżą dzwonną, ozdobnymi portalami i ostrołukowymi oknami. W końcu XVI wieku dobudowano ceglany szczyt zachodni ozdobiony blendami oraz renesansowy portal w ścianie zachodniej. W 1905 r. kościół jeszcze raz przebudowano. Wtedy powstała kamiennie-ceglana wieża, prezbiterium i aneksy do niego przylegające. Z najcenniejszych elementów pierwotnego wyposażenia kościoła zachowały

się: gotycki dzwon odlany w brązie (XIV/XV w.), barokowa ambona i cynkowy świecznik (XVIII w.), neogotyckie witraże w prezbiterium (pocz. XX w.). Na uwagę zasługują dwie średniowieczne, granitowe, romańskie chrzcielnice o średnicach 53 i 83 cm umieszczone przy portalu południowym.

W sąsiedztwie kościoła, na dawnym cmentarzu zachowała się barokowa kaplica grobowa rodu von Flemming z XVII wieku – właścicieli wsi

i fundatorów kościoła. Są tu także stare niemieckie nagrobki.

Park podworski został założony jako regularny ogród w XVIII w., a w XIX wieku przebudowany w duchu założeń krajobrazowych. Czytelna jest pierwotna sieć dróg i układ wodny. Zachował się cenny starodrzew. Kościół i park są wpisane do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

Na cmentarzu polowym z XIX w. zachowało się kilkanaście płyt nagrobkowych, krzyży żeliw-

nych, a także stare drzewa. Zajmuje on działkę obsadzoną żywopłotem z krzewów głogu.

Na wsi pozostało kilka budynków mieszkalnych z przełomu XIX i XX wieku.

Jedynym pomnikiem przyrody w gminie jest rosnący we wsi Bodzęcin dąb szypułkowy. Jego wymiary: obwód – 450 cm, wysokość – 25 m.

W roku 1945 majątek folwarczny zajęło i zagospodarowało wojsko, a po jego wyjściu przejęły Państwowe Nieruchomości Ziemskie. W końcu

lat 40. utworzono tu samodzielny zakład Państwowych Gospodarstw Rolnych, w 1971 roku włączony do Kombinatoru Państwowych Gospodarstw Rolnych w Osinie.

Obecnie we wsi mieszka ok. 250 osób. Zasadniczym zajęciem jest rolnictwo, nie ma tu żadnych firm produkcyjnych.

Walorem turystycznym wsi Bodzęcin jest wspaniale wyposażona, najładniejsza świątynia w gminie Osina i rwący, górski prąd rzeki Stepnicy, która z pośpiechem pędzi na spotkanie z Zalewem Szczecińskim.

WIEŚ KIKORZE

Wieś sołecka położona wzdłuż drogi krajowej nr 6 Szczecin – Gdańsk, 3 km na północ od Osiny

Na zachód od centrum miejscowości przepływa rzeka Stepnica oraz przebiega 15 południk geograficzny długości wschodniej wyznaczający czas środkowoeuropejski.

Na miejscu wsi Kikorze stał wczesnośredniowieczny gródek obronny. Wieś po raz pierwszy wspomniana jest w 1331 roku. Od 1648 r. wzdłuż pobliskiej rzeczki Stepnicy przebiegała granica między Szwecją a Brandenburgią, do

której wchodziła wieś, a na rzece znajdował się graniczny mostek. Ziemia należała do możnych rodów pomorskich, rozwijała się tu gospodarka rolna. W 1872 r. Kikorze dzieliło się na trzy obszary: dworski, gminę wiejską oraz młyn Kikermühle na Stepnicy. Obszar dworski obejmował 493 ha ziemi i 38 budynków, w tym 9 mieszkalnych. Gmina wiejska posiadała 327 ha ziemi, 35 gospodarzy i 63 budynki, w tym 29 mieszkal-

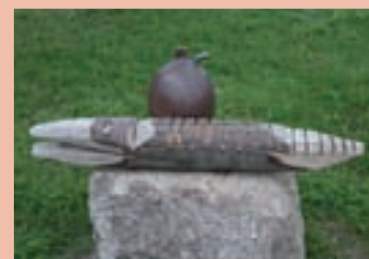

nych. Młyn wodny istniał już w XVI w., w końcu XIX wieku młynarz posiadał 35 ha ziemi. W tym młynie mielono ziarno zbóż na mąkę, a także można było – jak w tartaku – przecinać pnie drewniane na deski. Obowiązek mielenia zboża w tym młynie mieli mieszkańcy Kikorzy, Olchowa, Kościuszek, Krzywic i Redostowa.

W 1939 r. wieś liczyła 296 mieszkańców, w tym 5 gospodarzy. W 1949 r. mieszkało tu 121

osób. Obecnie liczbą ludności wieś powraca do stanu z 1939 roku, bo mieszka tu ok. 270 osób.

W centrum wsi stoi nowy, bo wybudowany po 1989 roku kościół filialny, wzniesiony na miejscu poprzednich kolejno po sobie następujących dwóch kościołów. Pierwsza wzmianka pisana o istnieniu kościoła w Kikorzach pochodzi z 1492r. Z pierwotnego wyposażenia kościoła zachowała się XIV-wieczna granitowa chrzcielnica o wyso-

kości 50 cm i średnicy 65 cm. W 1775 r. rozebrano stary średniowieczny kościół i na jego miejscu wzniesiono nową budowlę, częściowo szachulcową, częściowo z czerwonej cegły. Obok świątyni stało rusztowanie na dzwony. Podczas działań wojennych w 1945 r. kościół został poważnie uszkodzony i następnie w latach 60. całkowicie rozebrany. W 1989 r. mieszkańcy wsi przystąpili do budowy nowej świątyni z białej cegły.

Z czasów przedwojennych zachował się bardzo ładny park podworski założony już w I poł. XIX wielu z licznymi okazami drzew, m.in. rosną tu: stary dąb piramidalny, potężny świerk o trzech pniach, czeremcha amerykańska. Park ten jest wpisany do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego. Ze stojącego w tym parku pałacu pozostały tylko fragmenty schodów. Pałac spłonął w 1945 roku.

OGRODOWE „SKANSENY” W KIKORZU

Po roku 1945 ziemię upaństwowiono. Od marca 1945 r. stacjonowało tu wojsko, a w latach 50. powołano najpierw samodzielne Państwowe Gospodarstwo Rolne, które z początkiem 1971r. weszło w skład byłego kombinatu PGR z siedzibą w Osinie. Zakład Rolny Kikorze specjalizował się w chowie i hodowli trzody chlewnej. Ferma przygotowana była na ok. 7000 stanowisk. W tamtym okresie wybudowano mieszkania dla

pracowników w blokach. W 1991 roku zakład ten rozwiązano.

We wsi na siedzibę FPHU „WENA” Ryszard Głowicki zajmująca się produkcją oraz montażem stolarki budowlanej. W 2014 roku oddano do użytku drogę dojazdową od drogi głównej obok kościoła, osiedla aż do boiska sportowego. Koszt jej przekroczył 500 tys. zł, blisko połowę wniosła Agencja Nieruchomości Rolnych w Szczecinie.

WIEŚ KOŚCIUSZKI

**Wieś sołecka położona 7 km na północ od Osiny,
6 km na zachód od Nowogardu
i około 1,7 km na północ od drogi krajowej nr 6**

Na wschodnim krańcu miejscowości rozlewa się jezioro zwane Kościszki lub Olchowskie, od nazw dwóch wsi znajdujących się w jego pobliżu. Na piaszczystym pagórku niedaleko jeziora odkryto cmentarzysko urnowe otoczone kamieniami oraz trzy paleniska z dużą ilością zwęglonego drewna, co świadczy o zamieszkiwaniu tu ludzi w dalekiej przeszłości. Pierwsza wzmianka o miejscowości pochodzi z 1266 roku. Już wtedy stał tu zamek rycerski, którego śladem jest wzniesienie

na południowym stoku parku podworskiego. Tu stała kwadratowa wieża z głazów narzutowych.

Do dziś doskonale zachował się układ wsi: owalnica z terenem dworskim od strony wschodniej. Majątek wielokrotnie zmieniał właścicieli. Zniszczony w 1945 r. dwór rozebrany został w latach 50. Z zachowanych po wojnie budynków folwarcznych najdłużej stała obora, w latach 70. XX w. przerobiona na chlewnię, a także dwa bliźniaki mieszkalne oraz dwa budynki gospodarcze.

Po 1945 r. folwark zajęło wojsko, a później przekazano go Spółdzielni Kółek Rolniczych. Ta forma organizacyjna jednak nie sprzyjała racjonalnej gospodarce. Rozpoczętą w latach 70. XX w. budowę fermy trzody chlewnej sprzedano osobie fizycznej, która zaadoptowała obiekty na fermę brojlerów.

Kościół filialny pw. Św. Stanisława Kostki zbudowany został w 1844 r. Prawdopodobnie jest kolejnym obiektem sakralnym stojącym w tym

miejscu. Zbudowany z łupanego kamienia granitowego, orientowany, salowy, z wieżą w partii zachodniej. Kościół wpisany jest do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego. Park podworski położony we wschodniej części wsi założony został w XIX w., prawdopodobnie jako romantyczna oprawa ruin zamku. Zachował się ciekawy starodrzew.

Cmentarz polowy (XIX/XX w.) położony po południowej stronie wsi do dziś służy mieszkań-

com. Aleja lipowa przypomina pierwotny układ kompozycyjny, a z obiektów pozostała tylko brama. Stare nagrobki usunięto.

Na obrzeżach miejscowości znajduje się jedyne w gminie, ale dotąd niewykorzystywane rekreacyjnie jezioro Kościuszek. Jest to typowe jezioro śródpolne o dość stromych, na ogół niedostępnych brzegach porośniętych roślinnością, ale od strony wsi Kościuszek można zejść do wody. Jezioro ma powierzchnię 46 ha i średnią głębokość 3,2

m. Lubią je wędkarze, bo oferuje w ryby, przede wszystkim leszcze i płocie.

W 2012 roku w Kościuszkach oddano do użytku nową drogę o wartości ponad 300 tys. zł. Również w tym samym roku odbyły się tu dożynki powiatu goleniowskiego, starannie przygotowane przy udziale mieszkańców wsi.

We wsi mieszka ok. 300 osób. Miejscowa świetlica prowadzi ożywioną działalność, szczególnie na rzecz dzieci.

W Kościuszkach ma swoją siedzibę spółka „Składnica akt” zajmująca się porządkowaniem i przechowywaniem dokumentacji – zarówno papierowej jak i elektronicznej – podmiotów gospodarczych. Można tu znaleźć dokumenty przeszło 150 zlikwidowanych zakładów pracy.

WIEŚ KRZYWICE

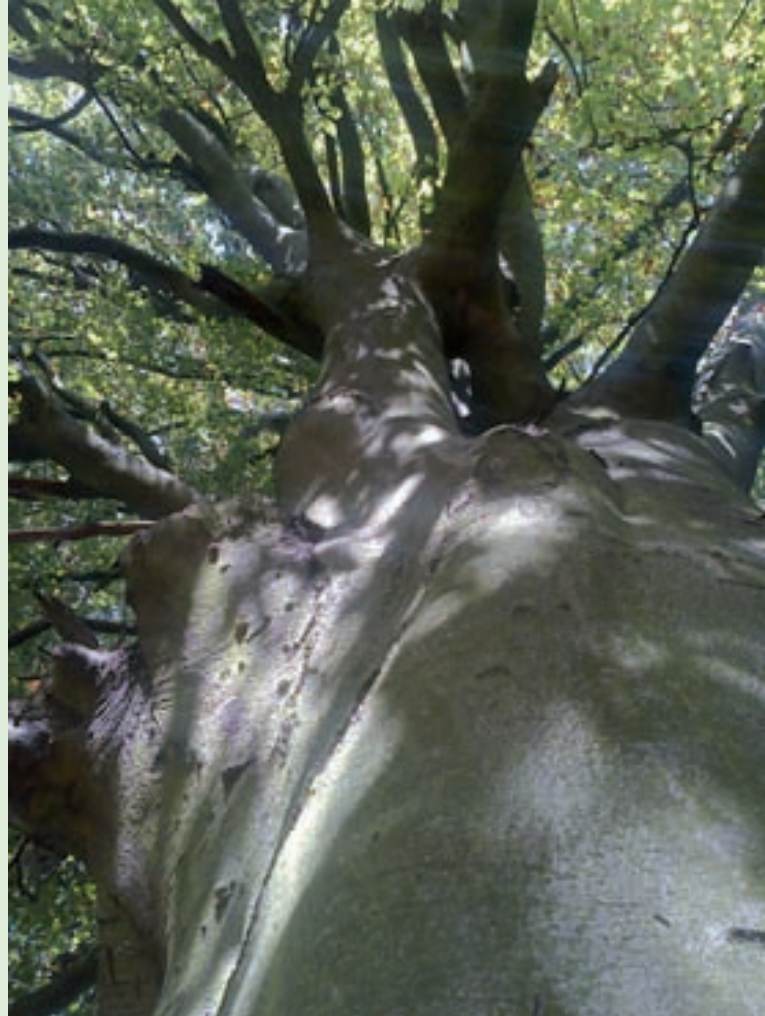
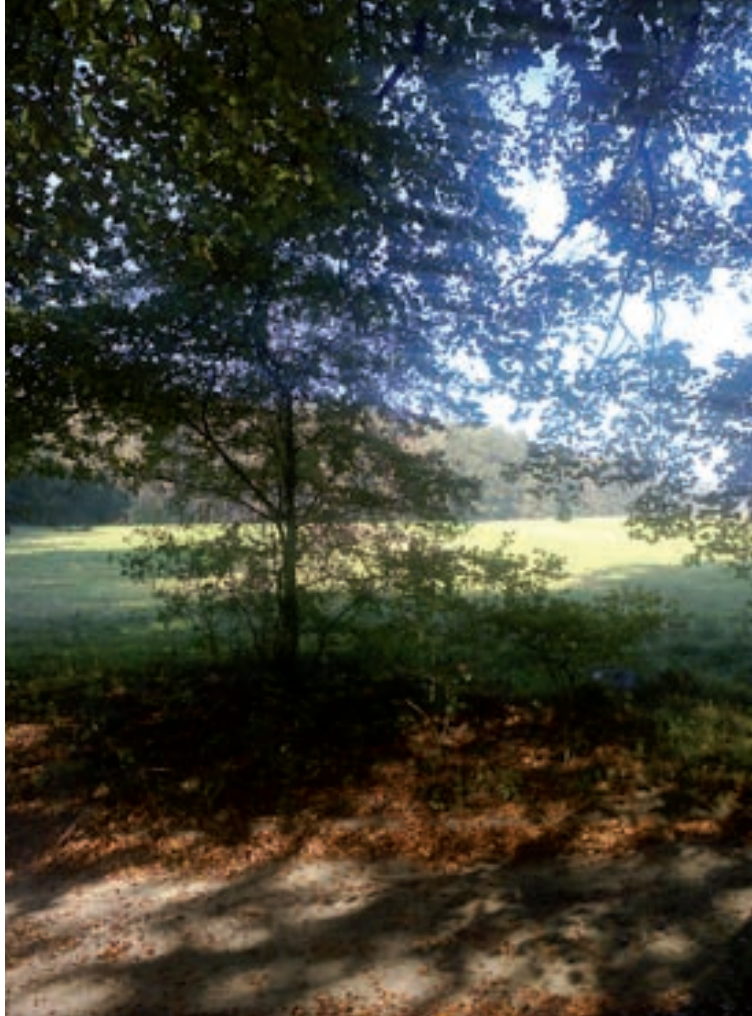
**Wieś sołecka położona na pagórkowatych terenach
Równiny Nowogardzkiej, w sąsiedztwie Puszczy Goleniowskiej,
nieopodal rzeki Gowienicy, 3 kilometry od Osiny**

HISTORIA

Okolice Krzywic zamieszkane były od czasów najdawniejszych, o czym świadczą wykopaliska z okresu neolitu, gdy istniało prasłowiańskie grodzisko. Niedaleko było późniejsze, bo z epoki kultury łużyckiej (ok. 1700 lat p. n.e.) cmentarzysko urnowe, na którym archeolodzy znaleźli popielnicę, pierścionek z brązu oraz grot oszczepu, także z brązu. Z naszej ery pochodzą inne cenne znaleziska: moneta z czasów cesarza rzymskiego

Magnusa Maximusa (383 – 388) wydobyta z jeziora Białego, a z cmentarza pozyskano bransolety, zapinki, paciorki, przęśliki itp.

Na południe od jeziora Białego archeolodzy odkryli osadę z późnego okresu rzymskiego, gdzie znaleźli fragmenty ceramiki i żużel żelazny. 2 km na zachód od Krzywic, w lesie, na stromym zboczu doliny rzeczki Gowienicy odnaleźć można słowiańskie grodzisko wyżynne zwane „Schlossberg” lub „Hünengraben”. Ma

ono kształt trapezu ograniczonego od północy parowem. Na umocnienia grodziska składają się: jądro o wymiarach 40 x 50 m oraz podgrodzie zakończone okrągło, a wysunięte na wschód około aż 40 m. Na grodzisku znaleziono kości wołu i wieprza oraz ceramikę słowiańską. To grodzisko z wczesnego średniowiecza wpisano do rejestru zabytków już w 1970 roku. U stóp tego wzgórza leżał potężny głaz narzutowy zwany „Hünenstein” (Głaz Olbrzyma). Na jego górnej powierzchni

widniały wyryte zarysy rąk, stóp oraz liter „C” i „D”, co pozwala przypuszczać, że był to ołtarz ofiarny. Z głazem tym wiąże się niemiecka legenda o olbrzymie, który rozsądzał spory graniczne między mieszkańcami Krzywic i Bodzęcina.

W 1291 r. książęta pomorscy Bogusław IV, Barnim II i Otto I oddali wieś joannitom (pierwsza pisana wzmianka o miejscowości), bo gromadzili pieniądze na wojnę z Brandenburgią. Ale już w połowie XIV wieku joannici mocno atakowani

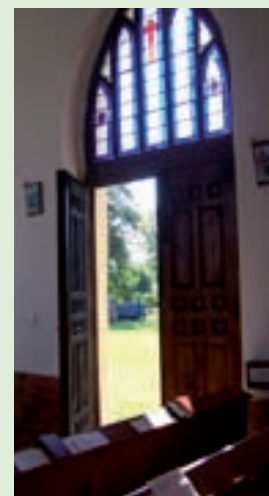
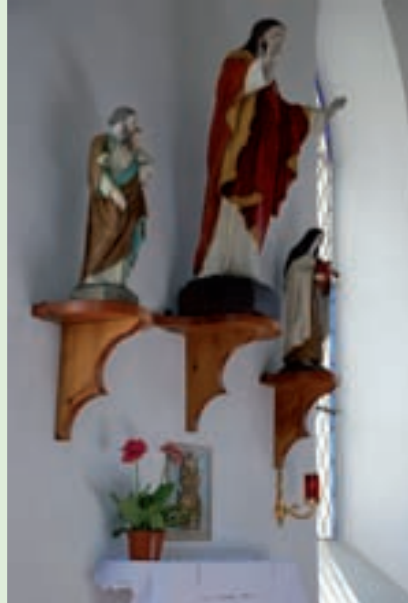

przez Brandenburczyków zrzekają się wsi, przechodzi więc ona kolejno na własność różnych rodów gospodarujących w tej okolicy.

Stosunkowo wcześnie, bo w 1805 roku chłopci otrzymali wolność i od tej pory tylko płacili czynsz. Obszar wsi wynosił 1070 ha, a najwięcej ziemi, bo aż 159 ha posiadał sołtys. W końcu XIX w. wieś liczyła 430 mieszkańców, którzy gospodarowali w 48 zagrodach. W 1939 roku zmniejszyła się liczba mieszkańców do 326, ale do 59

zwiększyła liczba zagród. W 1821 r. wzniesiono budynek szkoły. W tamtych czasach nauczyciel był jednocześnie kościelnym i organistą, a także zajmował się pszczelarstwem. W końcu XIX w. do szkoły uczęszczało 66 dzieci.

Po 1945 roku szkoła nadal funkcjonowała w tym samym miejscu, ale już jako tylko 4-klasowa. Zamknięto ją w 1976 r. Obecnie dzieci i młodzież uczą się w Zespole Szkół Publicznych im. Bronisława Malinowskiego w Osinie.

ZABYTKI

W 1822 roku w centrum wsi zbudowano neogotycki kościół salowy, murowany z kamienia nieobrobionego, polnego i z cegły, ale z drewnianym szczytem. W 1893 r. od strony zachodniej dobudowano kwadratową w rzucie wieżę i umieszczono na niej dzwon, będący jedynym zachowanym elementem dawnego wyposażenia. Obecnie to kościół filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa.

Dawniej przy kościele był cmentarz, teraz to tylko plac, bo usunięto nagrobki, a nawet zieleń.

PO WOJNIE

5 marca 1945 r. do Krzywicz dotarła Polska. W 1949 r. wieś liczyła 212 mieszkańców, a w następnych latach ich liczba systematycznie się zmniejszała. Ale od 1990 r., gdy było tylko 146 osób tu zameldowanych, ich liczba rośnie i obecnie dochodzi do 200. We wsi zachowało się kilka

domów szachulcowych. Za domami i za stodółkami stoją jeszcze gdzieś niegdzie piece chlebowe. W zdecydowanej większości przeważają tu jednak budynki nowe, co najwyżej świadomie nawiązujące do bardzo ozdobnego układu szachulcowego. Podstawowym źródłem utrzymania mieszkańców Krzywic jest praca zarobkowa poza miejscem zamieszkania.

W centrum wsi, na 40 arach, obok stawu, mieszkańcy zbudowali ogrodzony plac zabaw dla dzieci, boisko do piłki siatkowej i płytę betono-

wą, która staje się parkietem tanecznym podczas zabaw „pod chmurką”. Zadaszona wiata, rozmieszczone na całym terenie ławki, miejsce na ognisko i urządzony grill służą mieszkańcom jako miejsce spotkań, a także ułatwiają organizację zabaw rekreacyjno-sportowych. Cały teren jest estetycznie urządzony i w znaczący sposób wpływa na pozytywny wizerunek miejscowości. Ten wizerunek potwierdzają czołowe miejsca, jakie Krzywice zajmowały w kolejnych edycjach konkursu „Najładniejsza wieś w Gminie Osina”:

w latach 2001, 2003, 2009 I miejsce, w 2000, 2002 i 2005 II miejsce a w 2006 i 2008 III miejsce. Łącznie w ramach nagród wieś otrzymała fundusze do dyspozycji Rady Sołeckiej. Również zagrody z Krzywic były wielokrotnie nagradzane w konkursach na najładniejszą zagrodę.

Niedawno ukończono budowę świetlicy wiejskiej i boiska do piłki nożnej współfinansowaną ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”.

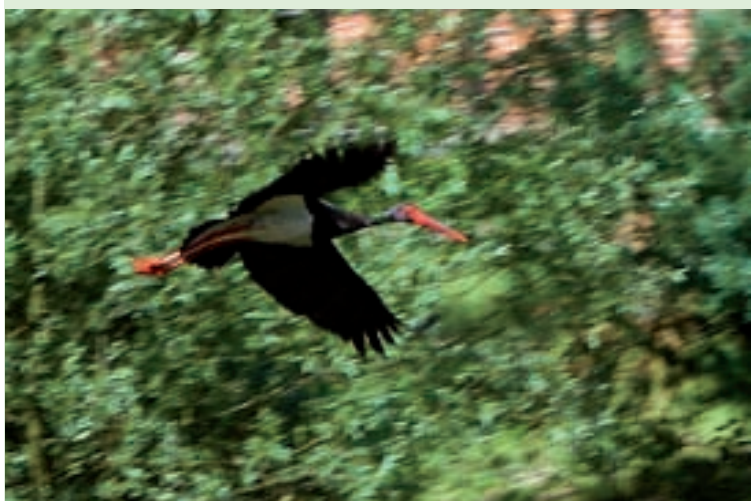
DZIEŃ PALA

W centrum wsi stoją dwa wysokie pale. To wokół nich co roku na przełomie sierpnia i września odbywa się najważniejsza impreza nie tylko tej wsi, ale całej gminy i okolic. To doroczny festyn sportowy zwany Dniem Pala. Na początku w programie są zawsze zabawy dla dzieci, a dorośli rozgrywają mecze piłki nożnej i piłki siatkowej. Następnie trwa rywalizacja w tak oryginalnych konkurencjach jak na przykład: wbijanie gwoździ

w pal dziurawym młotkiem, strzelanie z procy do celu, wyścigi tacek do gnoju, cięcie piłą kloca, strzelanie z łuku lub z wiatróvky, rzut włócznią do celu, rzut wałkiem do ciasta celując w chłopa, bieg na pół mili itp. Ale najważniejszą i najtrudniejszą konkurencją jest wspinanie po linie i zdobycie pala. Zwycięstwo obwieszcza się dzwonieniem w dzwonek umieszczony na szczycie pala. Oczywiście potem uroczyste wręczenie nagród i zabawa do białego rana, zawsze przy płonących

pochodniach. Program uzupełniają warsztaty rzeźbiarskie, kowalskie, bębniarskie, bywają nawet zajęcia z tresury psów. W trakcie trwania imprezy można obejrzeć prezentację prac twórców ludowych z terenu gminy z zakresu rzeźby, malarstwa i haftu oraz innego rękodzieła. Każdego roku program jest nieco inny, ale zawsze atrakcyjny, co wpływa na coraz większą liczbę uczestników tej oryginalnej imprezy. Zwłaszcza, że wszyscy są serdecznie przyjmowani przez mieszkańców.

PRZYRODA

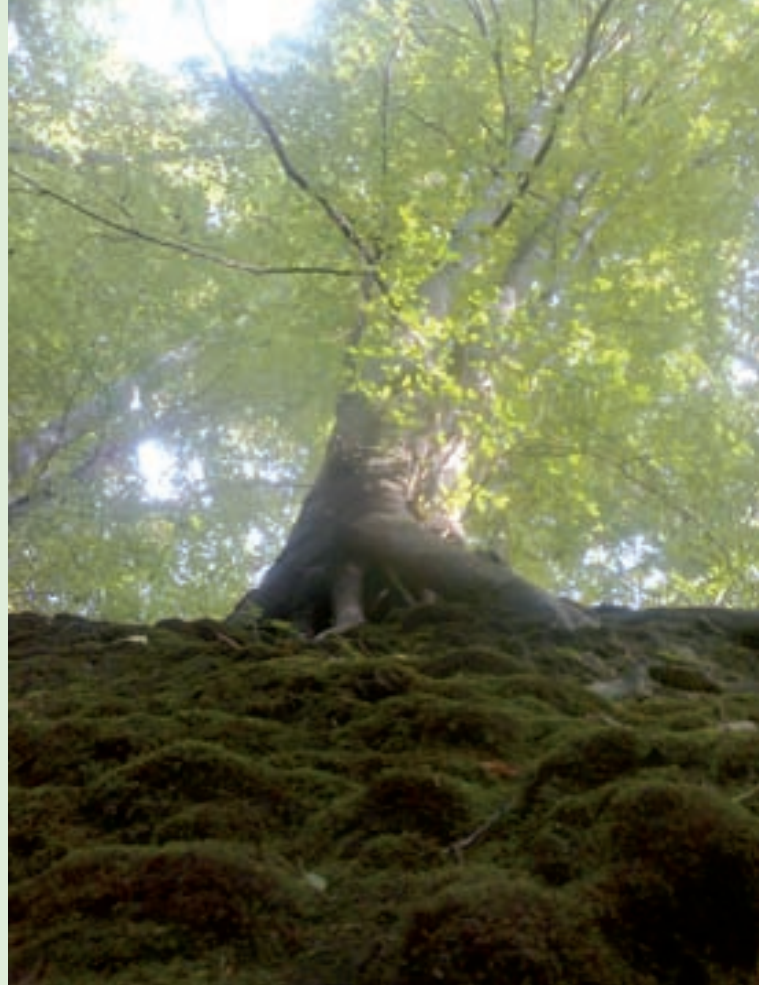
Czyste powietrze i równinny krajobraz z uroczymi zakątkami przyrody wokół Krzywic zapraszają do wędrówek po lasach. Warto zobaczyć dwa niedalekie rezerваты przyrody.

W ostatnim okresie na krzywickich stawach położonych w centrum wsi zauważono i sfotografowano bociana czarnego. W Europie Środkowej to rzadki ptak lęgowy żyjący w lasach liściastych i mieszanych, gdzie są małe prześwietlenia, na pod-

mokłych łąkach, stawach i trzęsawiskach, stroniący od siedlisk ludzkich. Z uwagi na nieliczne występowanie objęty ścisłą ochroną gatunkową.

Rezerwat przyrody torfowiskowo-florystyczny „Wrzosiec”

Znajduje się 1,5 km na północ od wsi, rozciąga się na obszarze 14 ha i ma wartość ponadregionalną, a nawet międzynarodową. Celem ochrony jest „zachowanie mszaru wrzoścowego

ze śródtorfowiskowym jeziorem oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych reprezentujących różne siedliska podlegające prawnej ochronie, a także różne gatunki roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych” (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z 2 IV 2010 r.). W rezerwacie znajduje się najbogatsze stanowisko na Pomorzu Szczecińskim bardzo rzadkiego wrzośca bagienneego, występują także rzadkie rośliny jak: rosiczka pośrednia, bagno zwyczajne, a w jeziorzku grążel żółty i grzybienie białe.

Rezerwat przyrody florystyczno-faunistyczny „Krzywicki Mszar”

Znajduje się zaledwie pół kilometra od wsi. Jego celem jest „zachowanie torfowiska wysokiego oraz unikalnych zbiorowisk roślinnych reprezentujących różne siedliska podlegające prawnej ochronie, a także gatunki roślin chronionych, rzadkich i zagrożonych” (Zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Szczecinie z 2 IV 2010 r.). Na mszarze występuje chroniona

rosiczka okrągłolistna, modrzewnica zwyczajna i szereg gatunków mchów torfowców charakterystycznych dla takiego ekosystemu. Liczne gatunki płazów: kumak nizinny, rzekotka drzewna, ropucha szara oraz żaby moczarowa i jeziorkowa, z gadów - padalec i jaszczurka zwinka.

Planuje się objęcie ochroną dwóch użytków ekologicznych: „Oczka jeżogłówkowe” i „Zatopiony las”.

W południowej części wsi znajduje się największa w gminie kopalnia żwirów i piasków o bardzo głębokim wyrobisku.

WIEŚ PRZYPÓLSKO

Wieś sołeczka położona 4 kilometry na południowy zachód od Osiny, wzdłuż szosy Burowo – Osina

Typowa ulicówka założona została w 1823 r. przez dziedzica pobliskiego Maciejewa, Franciszka Wilhelma Augusta Konstantyna von Flemminga, który na własną cześć nazwał ją „Polami Franciszka” (Franzfelde). Kazał wybudować tutaj 8 zagród: 5 chłopskich, jedną dla pasterza oraz dwa budynki połączone ze spichlerzami. W końcu XIX w. osada składała się już z 13 budynków mieszkalnych, wiatraka stojącego na zachodnim

krańcu zabudowań oraz 15 gospodarstw, do których należało 185 ha ziemi uprawnej. Mieszkało tu 107 osób. Natomiast w 1949 roku liczba mieszkańców wsi oraz kolonii Kałuża osiągnęła 90. Obecnie Przypólsko łącznie z kolonią Kałuża ma ok. 70 mieszkańców.

300 m na południe od zabudowań wznosi się wzgórze o wysokości 62 m n.p.m.

Ostatni piec chlebowy w gminie

Jedynym zabytkiem we wsi jest piec chlebowy stojący na kolonii Kałuża.

Jest tu plac zabaw, świetlica wiejska, boisko do piłki nożnej, mały sklep i basen przeciwpożarowy. Nie ma kościoła więc mieszkańcy chodzą do prywatnego domu, którego gospodarze odstąpili jedno pomieszczenie na wspólne modlitwy.

We wsi jest spokojnie, czysto i cicho. Przy każdej zagrodzie zadbane ogródki z feerią drzew

i kwiatów. Na niektórych „obiekтах” malowane wizytówki a w podweórkach ludowe rzeźby.

OFFROAD 4 x 4 TOR

W sąsiedztwie wsi, na 30 hektarach, znajduje się niezwykle atrakcyjny tor dla samochodów terenowych. Te atrakcje to dziury, błoto, strome wzniesienia i inne przeszkody terenowe, które z pasją pokonują miłośnicy tzw. offroadu, czyli sportu motorowego polegającego na jeździe specjalnie przygotowanymi pojazdami po nieutwardzonych drogach. Tu swoje najważniejsze imprezy przeprowadza „Stowarzyszenie 4 x 4 Zachodniopomorskie”. Nie-

które z nich, m.in. Ujeżdżanie Koni Mechanicznych czy Król Toru już na stałe wpisały się w kalendarz i z każdym rokiem cieszą się coraz większym zainteresowaniem. Nie byłoby to możliwe, gdyby nie uprzejmość władz powiatu goleniowskiego, które udostępniły teren o powierzchni 30 hektarów. Dzięki temu rajdowi zapalenci zbudowali swój „PRZYPÓLSKO – OFFROAD 4 x 4 TOR” – miejsce, w którym każdy, bez konfliktu z prawem, może przyjechać i szlifować technikę jazdy offroadowej.

www.4x4-zachodniopomorskie.pl

WIEŚ REDŁO

Wieś sołecka na skrzyżowaniu dróg z Nowogardu do Maszewa i z Osiny do Jenikowa, 5 km na południowy zachód od siedziby gminy

HISTORIA

Śladem osadnictwa na terenie wsi jest odkryte przez archeologów cmentarzysko z lat 150-100 p.n.e., na którym znaleziono brązowy naszyjnik i dwie brązowe klamry do pasa.

Zarówno polska, jak i niemiecka nazwa wsi (Pflugrade) wywodzi się od radła, czyli narzędzia rolniczego wynalezionej ok. 4000 r. p.n.e., w epoce neolitu, a służącego do spulchniania gleby bez jej odwracania. Było to narzędzie niezbędne

przy wydzieraniu lasom ziemi ornej. Ale piękna legenda wiąże nazwę wsi z innym zdarzeniem. W średniowieczu często szalało tzw. morowe powietrze, czyli dżuma. Nie było na nią rady, w okresie zarazy wymierały całe wsie. Przy kolejnym nawrocie zarazy, aby się zabezpieczyć, srebrnym radłem zaorano pas ziemi wokół całej wsi. W ten sposób stworzono zaporę, przez którą dżuma nie powinna się przedrzeć. Działanie okazało się skuteczne, bo z tej wsi nikt nie zmarł. I dlatego

nazwę radła przeniesiono do nazwy wsi. Warto sprawdzić, czy srebrne radło nadal może chronić wieś przed kłopotami.

Ciekawa jest statystyka dotycząca wsi z końca XIX wieku. W Redle stało 150 budynków, w tym 71 mieszkalnych oraz 4 przemysłowe. Wśród 476 mieszkańców było 62 gospodarzy. Należało do nich 1032 ha ziemi, w tym 644 ha gruntów ornych, 303 ha łąk i pastwisk, 43 ha lasów, 11 ha terenów zabudowanych i 2,1 ha ogrodów. Do

miejscowej szkoły uczęszczało 75 dzieci. Od rodziny każdego ucznia nauczyciel otrzymywał jednego talara oraz furę drewna.

W 1939 r. liczba mieszkańców zmalała do 363, natomiast liczba gospodarzy do 48. Obecnie w Redle mieszka ok. 200 osób.

W zachodniej części wsi, na wzgórzu Święta wznosi się późnogotycki kościół zbudowany w XIV wieku z głazów narzutowych. Ma on 16,8 m długości oraz 8,5 m szerokości. Pierwsza wzmian-

ka pisana o świątyni pochodzi z 1490 r. Wschodni szczyt budowli ozdobiony jest blendami, zaś południowy w formie spiczastej, łukowatej niszy wykonano z cegieł. Ponad szczytem zachodnim wznosiła się dawniej wieża w stylu nowogardzkim, na której wisił dzwon o średnicy 94 cm. Najstarszym elementem wyposażenia świątyni jest płaskorzeźba z drewna lipowego o wymiarach 42 x 50 cm, obecnie przechowywana w Muzeum Narodowym w Szczecinie. Przedstawia ona scenę

Narodzenia – leżąca Madonna prezentuje nagie Dzieciątko, obok stoi święty Józef z kociołkiem. Rzeźbę około roku 1400 wykonał nieznany ludowy artysta. Kościół odbudowano z ruin dopiero w 1978 r. Zlikwidowano wówczas wieżę i przebudowano okna. W 1996 r. od strony północnej dostawiono zakrystię. W 2014 roku wymieniono dach na kościele. 20 tys. zł na ten cel dała gmina, a z funduszu na modernizację obszarów wiejskich na Pomorzu Zachodnim przekazano 50 tys. zł.

Mieszkańcy wsi sfinansowali projekt i włączyli się do pracy.

Wokół kościoła rozciągał się cmentarz. Pozostał po nim tylko mur otaczający parcelę i kilka starych drzew. Nagrobki usunięto. Kościół i cmentarz wpisane są do rejestru zabytków województwa zachodniopomorskiego.

We wsi działa spółka „Indyk” zajmująca się hodowlą indyków.

W 2014 roku we wsi odbyły się znakomicie przygotowane dożynki gminne. Zjechali nie tylko mieszkańcy wszystkich wsi z gminy, ale także wielu gości z sąsiednich miast. Po mszy św. wszyscy podzielili się chlebem wypieczonym ze świeżej mąki. Wieś znakomicie przygotowała się do przyjęcia gości: na tablicach przed każdym domem zapisano zabawne wierszyki o mieszkańcach, były słomiane kukły i atrakcyjny program.

„JEDYNY ROLNIK”

Redlowianie mają tę cudowną cechę, że potrafią śmiać się sami z siebie, czemu dali wyraz w dekoracji wsi z okazji Dożynek Gminnych 2014. Ów „jedyiny rolnik” przy ręcznej wialni to bynajmniej nie tylko relikw z przeszłości, ale żartobliwy symbol współczesnej, nowoczesnej wsi. Bo zamiast gospodarstw indywidualnych, coraz więcej jest kilkusethektarowych przedsiębiorstw rolniczych. Jak w Redle. Pracę dają tu: Spółka z o.o. „INDYK”, „Farma Redło” Sp. z o.o. i „Farma Polska” sp. z o.o. Nawet sołtys nie

mieszka już „na zagrodzie”, tylko w dużym, okazałym domu.

Znamienne, że dla dekoracji dożynkowych nie używa się tradycyjnych snopków, tylko wielkich bel prasowanej w kombajnach słomy. Ale i cyfryzacja kraju zaczyna wkraczać na wiejskie salony, jak u tych dwóch wdów przy komputerze czekających na ofertę małżeńską: „**1 wdowca na 16 wdów mamy JAK TU ŻYĆ? W internecie poszukamy – kontakt z całym światem mamy – Na dożynki zapraszamy!**”.

AKROBACI Z REDŁA

To nieprawdopodobne, jak dzieciaki potrafią zagospodarować standardowe konstrukcje, w które są wyposażane wiejskie place zabaw. Przyjechaliśmy je sfotografować po godzinie 16-tej. Już po 10 minutach plac zabaw zagęścił się od dzieciaków, jakby wici poszło po wiosce. Sesja zdjęciowa trwała aż do zmroku. Czy to nie cudowne?

WIEŚ REDOSTOWO

Wieś sołecka położona 200 m na północ od drogi krajowej nr 6

Od wschodu i północy grunty osady ograniczone są wodami rzeki Stepnicy. Od zachodu do wsi dociera Puszcza Goleniowska. U południowego wylotu osady rozciąga się staw Jasny, a po przeciwnej stronie staw Czarny. Nie ma przesady w określeniu, że Redostowo położone jest w miejscu magicznym. Walory rzeczne coraz częściej akceptują nie tylko wędkarze, ale także kajakarze spływający przez małe i nieodkryte rzeki zachodniopomorskie.

HISTORIA

Pierwsze ślady ludności na tym terenie pochodzą z okresu kultury łużyckiej: znaleziono tutaj siekierkę brązową z tuleją oraz bransoletę. Redostowo zachowało bardzo czytelny plan słowiańskiej owalnicy.

Po raz pierwszy wieś jest wspominana na piśmie w roku 1274. W średniowieczu, do roku 1663, stanowiła własność rodu von Eberstein z Nowogardu. Gdy rodowy zamek w Maszewie

popadał w ruinę, hrabia Wolfgang von Eberstein postanowił w 1576 r. wybudować nową siedzibę koło Redostowa. Na północ od wioski, przy drodze do Węgorzy, wznosił nad Stepnicą zameczek myśliwski, zwany potem Wilczą Twierdzą (Wolfsburg). Urządzono przy nim rozległy zwierzyńiec posiadający nawet zwierzęta egzotyczne. Jeszcze dziś dojrzeć można pozostałości kamiennych murów tego zameczku.

W 1872 r. wieś liczyła 264 mieszkańców, w tym 53 dzieci w wieku szkolnym. W 1939 r. liczba ludności spadła do 210, zaś liczba gospodarzy nie uległa zmianie i nadal było ich 35. Obecnie mieszkańców jest jeszcze mniej, niewiele ponad 150 osób.

W marcu 1945 r. w rejonie Redostowa skoncentrowały się znaczne siły niemieckie broniące podejścia do Goleniowa. Obok wioski rozegrała się bitwa, w której niemieckie działa pancerne

zniszczyły siedem rosyjskich czołgów 2 Armii Pancernej. Bitwa zakończyła się 7 marca zwycięstwem wojsk radzieckich.

ZABYTKI

Głównym zabytkiem wsi jest kościół filialny pw. Najświętszego Serca Pana Jezusa – uroczy kościółek szachulcowy wzniesiony na przełomie

XVII i XVIII wieku, najprawdopodobniej na miejscu starszej, średniowiecznej świątyni. Ryglowe ściany budowli posiadają piękne wykończenie snycerskie. Na przełomie XVIII i XIX wieku przy jego zachodnim szczycie dobudowano drewnianą, ponad dwudziestometrową dzwonnice na kamiennych fundamentach. Zwieńczona jest wysokim, smukłym hełmem w kształcie ostrosłupa, który pierwotnie pokryty był gontem.

Kościół posiada cenne wyposażenie, są to m.in. empora organowa z 1600 roku, gotycki dzwon z 1623 roku oraz romańska chrzcielnica z granitu z przełomu XIV i XV wieku o średnicy 62 cm ozdobiona sznurowatym zgrubieniem.

Zachowała się we wsi dawna, zabytkowa zabudowa mieszkalna z przełomu XIX i XX wieku. Są to domy zarówno murowane, jak i te ciekawsze architektonicznie, zbudowane w technice ryglo-

wej (mur pruski). We wsi warto zobaczyć również wjazdową aleję lip – pomnik przyrody oraz okazałą pomnikową sosnę pospolitą.

W ostatnim czasie z Redostowie mieszkańcy wybudowali nowy przystanek według własnego projektu. Korzystają z niego przede wszystkim dzieci dojeżdżające do szkoły. Największą inwestycją 2014 roku była budowa w centrum wsi nowej świetlicy. Jej koszt to ok. 350 tys. zł., w dużej

części sfinansowana ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. Redostowo otrzymało także sieć kanalizacyjną włączoną do nowej oczyszczalni ścieków.

W sierpniu 2014 roku odbył się I Historyczny

Zlot Pokoleń Redostowiaka, który był spotkaniem dawnych i obecnych mieszkańców wsi.

NOWE ZABAWY DOROSŁYCH

W samym centrum Redostowa znajduje się pole paintbolowe często i chętnie odwiedzane przez mieszkańców okolic, a nawet Szczecina. Tu można rozgrywać szybkie i dynamiczne gry według zaproponowanych scenariuszy lub własnych pomysłów. Gry odbywają się w zamkniętym terenie, a więc w bezpiecznym miejscu, a jego

ukształtowanie oraz różnorodność przeszkód, pozwalają na rozliczne zasadzki, szybkie rajdy, ataki, różne formy obrony. Na polu w Redostowie można przeżyć niezwykłą przygodę.

Jego właściciel, pomysłodawca i organizator turniejów Tomasz Bobrowski (tel. +48 785 337 121; 72-221 Redostowo 2) gwarantuje pełne wyposażenie uczestników gier w broń, naboje i ubiór ochronny, a także relaks przy ognisku i grillu.

WIEŚ WĘGORZA

PROGRAM
REGIONALNY
Inicjatywa Innowacyjna i Gospodarcza

Pomorze
Zachodnie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Regionalny
Europejski Program Regionalny

Wieś sołecka położona w północnej części gminy, 9 km od Osiny, na obrzeżach Puszczy Goleniowskiej

Węgorza to druga pod względem liczby mieszkańców wieś w gminie Osina. Zamieszkuje ją ok. 350 mieszkańców. Na południu otacza ją rzeka Stepnica.

Pierwsza wieś, jaka istniała na tym terenie, była lennem rycerskim Neu Fanger, założonym w wieku XIV. Natomiast Alt Fanger to wieś stosunkowo nowa, która stanowiła domenę państwową. Pierwsza wzmianka o niej pochodzi z 1770 roku.

Zachował się pierwotny, lokacyjny układ przestrzenny wsi: jest to zwarta ulicówka. W ciągu lat 1806-1816 wszyscy chłopci zostali dzierżawcami swoich posiadłości na prawie dzierżaw wieczystych. Około roku 1872 nowa wieś obejmowała łącznie 468 ha gruntów rolnych. Zaludnienie wynosiło 345 osób, zabudowa to 41 budynków mieszkalnych oraz 42 budynki gospodarcze wolne od obciążeń podatkowych.

ZABYTKI

Kościół filialny pw. Św. Jana Chrzciciela to obiekt salowy, murowany z kamienia, zbudowany na przełomie XV/XVI w., orientowany, posadowiony w północnej części wsi. Przylega do niego dzwonnica ryglowa z XVIII w. Z elementów wyposażenia zachowała się granitowa chrzcielnica wmurowana w zachodnią ścianę. Teren dawnego cmentarza przykościelnego wyznaczony jest mуро-

wanym ogrodzeniem. W części zachował się drzewostan, a nagrobki usunięto. Kościół wpisany do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

Są tu liczne przykłady zachowanego, tradycyjnego budownictwa ryglowego, w tym wielu budynków o znacznej wartości zabytkowej.

W 2014 r. ukończona została sieć kanalizacyjna, do której są podłączone domy w Węgorzy, a ścieki odprowadzane są do nowej oczyszczalni.

ŻYCIE SPOŁECZNE i ORGANIZACJE

Życie społeczne wsi toczy się obecnie w nowej świetlicy, wybudowanej przy współfinansowaniu ze środków Unii Europejskiej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi”. Przy lesie znajduje się boisko sportowe do piłki nożnej i siatkowej.

Nowoczesny budynek świetlicy pełni wiele funkcji. Znajduje się w nim sala dla najmłodszych, gdzie dwa razy w tygodniu, pod okiem instruktora, odbywają się zajęcia dla dzieci. Świetlica posiada także salę komputerową z pełnym dostępem do internetu. Ponadto w największej sali budynku odbywają się spotkania mieszkańców, warsztaty i konkursy.

Dodatkowo obiekt wyposażono w zaplecze kuchenne, dzięki któremu mieszkańcy Węgorzy podczas spotkań pieką ciasta i przygotowują posiłki. Położenie budynku oraz zagospodarowanie terenu wokół niego sprawia, że miejsca to świetnie nadaje się do organizacji imprez plenerowych. Tu w 2013 roku odbyły się dożynki gminne, a świetlica stała się zapleczem dla występujących na scenie artystów.

Przed świetlicą znajduje się parking samochodowy oraz plac na przeprowadzanie imprez kulturalnych, rekreacyjnych i sportowych.

W okresie wiosenno-letnim odbywają się na nim imprezy sportowo-rekreacyjne organizowane przez Koło LZS Węgorza i Radę Sołecką. We wsi działa Ochotnicza Straż Pożarna i Koło Gospodyń Wiejskich. Haftowane obrazy pań z Węgorzy budzą niekłamany zachwyt. Członkinie

koła przygotowują prace w różnych technikach rękodzielniczych: malują na szkle kredką, akwarelą, dziergają na szydełku, lepią z masy solnej, robią motyle, kwiaty z farb żelkowych.

W Węgorzy odbywa się festyn pod nazwą nawiązującą do nazwy wsi: „Dzień węgorza i innej rybki”. Warto ją wpisać w swoje turystyczne plany.

Wokół Węgorzy roztacza się dziewiczy krajobraz z okazami flory i fauny godnymi szczególnej opieki. Z tego względu planuje się utworzenie kilku użytków ekologicznych: „Węgorza Kolonia”, „Węgorza Kolonia I” i „Węgorza Kolonia II” oraz „Derkaczowa łąka nad Trzachelską Strugą”. W są-

siedztwie wsi znajdują się trzy głązy narzutowe o obwodach kolejno: 4,2 m, 3,9 m i 3,6 m.

Od 1998 działa we wsi LMS Metaltech Spółka z o.o. Jest ona jedyną firmą działającą w branży przemysłowej. Rodzaj świadczonej przez nią działalności został w Europejskiej Klasyfikacji Działalności sklasyfikowany jako: Obróbka metali i nakładanie powłok na metale. Robi się tu konstrukcje metalowe i ich części, hydrauliczny sprzęt transmisyjny, różnorodne metalowe elementy konstrukcyjne, przenośniki i wyposażenie osobno nie wymienione, podnośniki, transportery i inne.

WIEŚ WĘGORZYCE

PROGRAM
REGIONALNY
Inicjatywa Innowacji i Wzrostu

Pomorze
Zachodnie

Unia Europejska
Europejski Fundusz Regionalny

Wieś sołecka położona 3 km na południowy wschód od siedziby gminy, przy drodze powiatowej Osina - Jenikowo

HISTORIA

W swojej historii wieś dzieliła się na: majątek rycerski, majątek kościelny i wieś chłopską. W roku 1843 wieś zamieszkiwało, łącznie z dobrami rycerskimi i kościelnymi, 257 osób. Obecnie we wsi mieszka ok. 200 osób.

Po 1945 roku ziemie majątku zostały zagospodarowane przez Państwowe Nieruchomości Ziemskie. W 1949 roku na tym terenie powsta-

ło samodzielne Państwowe Gospodarstwo Rolne, które w 1971 r. weszło w skład Kombinatu Państwowych Gospodarstw Rolnych w Osinie. Zakład Rolny Węgorzyce zajmował obszar ponad 1300 ha. Specjalizował się w hodowli bydła (600 stanowisk), a w końcu lat 80. rozszerzył specjalizację o hodowlę trzody (4000 stanowisk). Były tu: mieszalnia pasz, suszarnia zbóż, suszarnia zielonek, zespół magazynów zbożowych i suszu, laboratorium paszowe a nawet tartak z magazynem

tarcicy. Rozpoczęto budowę osiedla mieszkaniowego, które do dziś nie zostało ukończone. We wsi nie było rolników indywidualnych.

ZABYTKI

Kościół z cmentarzem – późnogotycki z końca XV w., rozplanowany na rzucie prostokąta, murowany z głazów narzutowych. Przebudowany w 1604 r. (wieża i dekoracja blendowa szczytu

wschodniego). Zniszczony w 1945 r. Do 2014 roku w ruinie, obecnie odbudowany, konsekracja odbyła się w październiku 2014 roku. Z funduszy na modernizację obszarów wiejskich na Pomorzu Zachodnim przeznaczono na remont kościoła 300 tys. zł, gmina dołożyła 50 tys. zł., bardzo dużo pracy włożyli mieszkańcy wsi.

Cmentarz przykościelny czworoboczny, wyznaczony murowanym ogrodzeniem, z tablicami

upamiętniającymi dawnych mieszkańców oraz licznymi krzyżami i pomnikami nagrobnymi. Kościół i cmentarz wpisane do rejestru zabytków woj. zachodniopomorskiego.

Park podworski założony prawdopodobnie na przełomie XVIII/XIX w., krajobrazowy, swobodny, w stylu angielskim. Czytelny jest układ sieci dróg i kanałów. Zachowany cenny starodrzew komponowany. Nie zachował się budynek pałacu,

który został zniszczony w 1945 roku, a w latach 50. rozebrany.

TERAZ

W Węgorzycach znajduje się ładny kompleks sportowo-rekreacyjny. W jego skład wchodzi pełnowymiarowe boisko do piłki nożnej z dobrze utrzymaną murawą, boisko do piłki siatkowej, boiska do koszykówki oraz drewniana, zadaszona

scena i wybetonowana płyta, która pełni funkcję parkietu tanecznego oraz innych zabaw.

Dużą atrakcją miejscowości, szczególnie dla okolicznych wędkarzy, jest obfitujące w ryby sztuczne rozlewisko wody powstałe na łąkach leżących na zachód od centrum miejscowości, potocznie nazywane „W bukach”, ponieważ wokoło niego rośnie las bukowy. W miesiącach letnich jest to również miejsce kąpieli.

Wokół Węgorzyc rozciąga się mozaika ekosystemów wodnych, torfowiskowych, leśnych na podłożu torfowym, są tu stanowiska chronionych roślin, także okazale drzewa i stanowiska fauny. W celu ich ochrony już utworzono lub planuje się: rezerwat florystyczno-torfowiskowy „Węgorzyckie Rosiczki”, obszar chronionego krajobrazu „Dolina Pileszy i Leśnicy”, zespół przyrodniczo krajobrazowy „Węgorzyce”, użytki ekologiczne „Węgorzyce I”, „Węgorzyce II” i „Węgorzyce III”.

Po zmianie ustroju i likwidacji PGR-ów pozostała w Węgorzycach pamiątka – kompleks niebanalnie pomyślonych i niedokończonych bloków. Straszą teraz pustymi oczodołami okien. Ale przecież są inwestorzy z wyobraźnią, im dedykuję tę fotografię.

Od 1992 roku we wsi pracuje tartak „Rega”, firma założona przez Henryka Gajdela. Oprócz usług tartacznych produkuje także drewniane domy

o konstrukcji słupowo-ryglowej, domy szkieletowe, drzwi wewnętrzne, parkiety, deski podłogowe, fryzy meblowe i inne elementy. Firma oferuje usługi kontrahentom polskim, niemieckim oraz skandynawskim. Domy z Węgorzyc łączą tradycję szkoły rzemieślniczej z nowymi ideami i technologiami.

Drugą znaną na rynku firmą w Węgorzycach jest spółka z o.o. „Europol” zajmująca się uprawą i sprzedażą zbóż i warzyw.

Informacja o firmach prowadzących działalność na terenie Gminy Osina oraz o osobach fizycznych w poszczególnych sołectwach

OSINA

„DREWPOL” HMH S.C. – zakład produkcji i uszlachetniania frontów mebli kuchennych;
PHU „ZELBA” – Zenon Janiszewski
Bogumiła Dadeło – sklep
Mariusz Księżuk – sklep
Biuro Rachunkowe Osina
Magdalena Bogusławska NZOZ „PROXIMUS”
Dorota Szostak – gabinet stomatologiczny
Tomasz Ziółkowski – mechanika pojazdowa
Spółdzielnia Mieszkaniowa.
„DROBIMEX” Sp. z o.o. – Redło, Osina, Węgorzyce, Przypółsko, Bodzęcin, Węgorza

BODZĘCIN

„Norpol” Sp. z o.o. Wiesław Drabik – usługi leśne
Barbara Puch – sklep
Małgorzata Majcher – firma usługowa
Wioletta Musielińska – firma usługowa

KIKORZE

Spółka Jawna „WENA” – usługi i produkcja okien, drzwi z aluminium i PCV;
„15 Południk” – hotel, restauracja
STM – CPN
Rafał Lisiecki – Stacja LPG „Auto Gaz”
Stefan Wnuk – usługi stolarskie

KRZYWICE

„Antpol” – Zakład Kruszyw
Krzysztof Kosadka – usługi transportowe
Michał Bielej – firma usługowo handlowa
„Futrzak” – strzyżenie, pielęgnacja psów i kotów
Kazimierz Chwiątek – farma drobiarska

KOŚCIUSZKI

Hubert Igras – usługi transportowe
„SKŁADNICA AKT” Spółka z o.o.
Jolanta Stefańska - Sklep
Roman Golema – Sklep

PRZYPÓLSKO – Sklep

REDŁO

Spółka z o.o. „INDYK”
„Farma Redło” Sp. zo o
„Farma Polska” Sp. zo.o
Piotr Wawreńczuk
Krystyna Łuczak
Andrzej Łuczak

REDOSTOWO

„Eden Garden” Sp. z o.o.
Stanisław Buksiński usługi w rolnictwie
Tomasz Bobrowski PAINTBALL

WĘGORZA

LMS „Metal Tech” Sp. z o.o.
Roman Go – usługi leśne
Danuta Husiatyńska – usługi transportowe
Lucyna Husiatyńska – usługi transportowe
Daniel i Magdalena Grzelak – usługi rolnicze?
Krzysztof Machol – usługi rolnicze
Roman Laszkiewicz – usługi w rolnictwie
Iga Kopiocka – firma sprzątająca

WĘGORZYCE

Spółka Jawna „REGA” tartak - usługi i produkcja domów w technologii drewnianej, produkcja płyt klejonych, parkietu, suszenie drewna
Spółka z o.o. „EUROPOL” – produkcja warzyw;
LMS „Metaltech” Spółka z o.o – produkcja elementów metalowych

NOWE ŚWIETLICE W GMINIE OSINA 2007-2014

2

3

4

5

1. Budowa świetlicy w Redostowie – wartość inwestycji - 400 000,00 zł

2. Przebudowa i remont świetlicy w Osinie – wartość inwestycji - 388 789,77 zł

3. Budowa świetlicy w Węgorzy – wartość inwestycji - 841 590,49 zł

4. i 5. Budowa świetlicy w Krzywicach – wartość inwestycji - 810 519,14 zł

6. Budowa świetlicy w Kościuszkach – wartość inwestycji - 360 000,00 zł

6

KANALIZACJA GMINY OSINA

Jedną z najdotkliwiej odczuwanych, a długo niezaspokojonych potrzeb mieszkańców gminy Osina była budowa kanalizacji sanitarnej, dlatego inwestycję taką wprowadzono do Strategii Rozwoju i do Planu Rozwoju Lokalnego Gminy. Realizacja tego projektu wpisywała się w zasadę zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich.

Podczas projektowania kanalizacji i uzyskiwania pozwoleń dbano o pełną ochronę środowiska, szczególnie w tej gminie nieskażonego przemysłem. Również w procesie użytkowania tej kana-

lizacji nie mogło dochodzić do sytuacji konfliktowych, rodzących ingerencję w prawa natury. Przeanalizowano więc różne warianty i wybrano taki, który zapewniał pełne oczyszczanie ścieków i funkcjonalność całego systemu. Inwestycja zaprojektowana została zgodnie ze sztuką budowlaną, przy wykorzystaniu sprawdzonych rozwiązań technicznych i technologicznych, które gwarantują najwyższy stopień oczyszczania ścieków. Zadbano także, aby zarówno budowa jak i eksploatacja były możliwie jak najtańsze.

Głównym celem projektu było ograniczenie ilości zanieczyszczeń przedostających się do wód i gleb, a tym samym poprawa stanu środowiska naturalnego. Natomiast czyste środowisko to gwarancja lepszego zdrowia mieszkańców i podniesienia poziomu jakości ich życia. Z kolei jakość życia wpływa na zwiększenie atrakcyjności budownictwa na tym terenie, wybieranie tych, a nie innych miejsc do wygodnego, spokojnego życia. Choć na terenie gminy niewiele jest zakładów produkcyjnych, ale sprawny system kanali-

zacji wpływa także na warunki ich funkcjonowania i zwiększa ich konkurencyjność.

Kompleksowa kanalizacja gminy Osina jest celem finalnym, który realizowany jest częściowo, czyli krok po kroku. Ostatnio zrealizowane projekty to:

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej wraz z przykanalikami, przepompownią ścieków i zasilaniem energetycznym dla miejscowości Węgorza z przesyłem Węgorza - Redostowo

Budowa sieci kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-tłocznej wraz z przykanalikami, przepompownią ścieków i zasilaniem energetycznym dla miejscowości Redostowo z przesyłem Redostowo – Kikorze.

ZAKRES RZECZOWY OBYDWÓCH PROJEKTÓW

- a) Budowa sieci kanalizacji grawitacyjnej z rur PVC o średnicy 200, 160 mm o łącznej długości 5 284,00 m;
- b) Budowa sieci kanalizacji tłocznej rur PE o średnicy 160, 125, 75 mm o łącznej długości 5 348,50 m;

c) Dostawa oraz montaż czterech kompletnych przepompowni ścieków wraz z wykonaniem robót ziemnych, zagospodarowaniem terenu, ogrodzeniem, przyłączem energetycznym i robotami elektrycznymi, rozruchem technologicznym i hydraulicznym oraz połączenie przepompowni z systemem kanalizacji grawitacyjnej i tłocznej.

d) Roboty rozbiórkowe i odtworzeniowe nawierzchni:

- Rozebranie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych na 2245,00 m²
- Rozebranie nawierzchni z brukowca o wysokości 16-20 cm na 1704,00 m²

- Wykonanie podbudowy drogi na 2 245,00 m²
- Nawierzchnia z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa wiążąca asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 7 cm na 2245,00 m²
- Nawierzchnia z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa ścieralna asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 5 cm na 2245,00 m²
- Nawierzchnia z żużla paleniskowego na 1 029,00 m²
- Nawierzchnia z brukowca na 265,00 m²

Całkowity koszt projektu oszacowano na

6.230.810,62 złote. Dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 to kwota 3.548.763,76 złotych.

Projekt był realizowany w ramach „Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007 – 2013” wg Osi priorytetowej nr 4 „Infrastruktura ochrony środowiska”, Działania 4.3 „Zaopatrzenie w wodę i oczyszczanie ścieków”.

Realizacja projektu wpisuje się w Regionalny Program Operacyjny, a dokładnie w jej 4. oś priorytetową, tzn. poprawę stanu środowiska

naturalnego w województwie zachodniopomorskim. Realizuje również następujące cele szczegółowe Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego:

- Ograniczenie ilości zanieczyszczeń emitowanych do powietrza, wód i gleby;
- Poprawa jakości wody pitnej dostarczanej mieszkańcom;
- Czynna ochrona przyrody;
- Usprawnienie funkcjonowania systemu monitorowania stanu środowiska i zagrożeń ekologicznych;
- Poprawę stanu bezpieczeństwa przeciwpow-

dziowego, przeciwpożarowego i ochrony przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń środowiska.

* * *

W poprzednich latach gmina Osina realizowała również inne projekty wpisujące się w program poprawy jakości życia, między innymi z „Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007 -2013”:

I. „Kompleksowa kanalizacja Gminy Osina z budową oczyszczalni ścieków w miejscowości Osina – etap I Osina, Kikorze, Kościeszki”
– dofinansowanie 3.01.461,00 zł; Rozpoczęcie – 06. 2009 r. – zakończenie 12. 2011 r.

ZAKRES RZECZOWY:

1. W miejscowości OSINA

a) Kanalizacja grawitacyjna:

- Kanalizacji sanitarnej Ø315 PVC na 463,90 m
- Kanalizacji sanitarnej Ø250 PVC na 169,68 m
- Kanalizacji sanitarnej Ø200 PVC na 1.326,93 m
- Kanalizacji sanitarnej Ø160 PVC na 485,02 m
- Studzienek kanalizacyjnych systemowych Ø315 – 22 sztuki
- Studzienek kanalizacyjnych systemowych Ø600 – 73 sztuki
- Studni rewizyjnych z kręgów betonowych Ø1200 – 4 sztuki

b) Kanalizacja tłoczna:

- Kanalizacji sanitarnej Ø 75 PE na 356,29 m
- Przepompowni ścieków – 1 komplet
- Rozebranie chodników, wysepek przystankowych i przejść dla pieszych z płyt betonowych 50x50x7cm na podsypce piaskowej na 160,50 m²
- Rozebranie nawierzchni z mieszanek mineralno – bitumicznych na 1.151,00 m²
- Rozebranie nawierzchni z brukowca o wysokości 16-20 cm na 1.353,00 m²
- Rozebranie chodników, wysepek przystankowych i przejść dla pieszych na 629,25 m²
- Odtworzenie chodników z płyt betonowych

35x35x5cm na podsypce piaskowej z wypełnieniem spoin piaskiem na 160,50 m²

- Wykonanie podbudowy drogi na 1.151,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych, grysowo-żwirowych – warstwa wiążąca asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 7 cm na 1.151,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa ścieralna asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 5 cm na 1.151,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z kostki kamiennej

rzędowej o wysokości 18 cm na podsypce cementowo-piaskowej na 179,25 m²

2. W miejscowości KIKORZE

a) Kanalizacja grawitacyjna:

- Kanalizacji sanitarnej Ø200 PVC na 2324,69 m
- Kanalizacji sanitarnej Ø160 PVC na 236,60 m
- Studzienek kanalizacyjnych systemowych Ø315 – 12 sztuk
- Studzienek kanalizacyjnych systemowych Ø600 – 65 sztuk
- Studni rewizyjnych z kręgów betonowych Ø1200 – 3 studni

b) Kanalizacja tłoczna:

- Studni odpowietrzająco-napowietrzających z kręgów betonowych Ø 1200 – 5 studni
- Kanalizacja sanitarna Ø 200 PE na 2.441,16 m
- Kanalizacja sanitarna Ø 63 PE na 254,90 m
- Kanalizacja sanitarna Ø 40 PE na 24,00 m
- Przepompownie ścieków – 3 komplety

c) Roboty rozbiórkowe i odtworzeniowe

- Rozebranie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych na 652,00 m²
- Rozebranie nawierzchni z brukowca o wysokości 16-20 cm na 450,00 m²

- Wykonanie podbudowy drogi na 652,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa wiążąca asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 7 cm na 652,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa ścieralna asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 5 cm na 652,00 m²

3. W miejscowości KOŚCIUSZKI

a) Kanalizacja grawitacyjna:

- Kanalizacja sanitarna Ø 200 PVC na 1.866,58 m
- Kanalizacja sanitarna Ø 160 PVC na 432,92 m
- Studzienki kanalizacyjne systemowych Ø 315 – 8 sztuk
- Studzienki kanalizacyjne systemowych Ø 600 – 50 sztuk
- Studnie rewizyjnych z kręgów betonowych Ø 1200 – 2 studnie

b) Kanalizacja tłoczna:

- Studnia odpowietrzająco-napowietrzających z kręgów betonowych Ø 1200 – 1 studnia
- Kanalizacja sanitarna Ø 110 PE na 2.365,00 m
- Kanalizacja sanitarna Ø 90 PE na 152,18 m
- Kanalizacja sanitarna Ø 63 PE na 373,17 m
- Przepompownie ścieków – 3 komplety

c) Roboty rozbiórkowe i odtworzeniowe

- Rozebranie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych na 1.077,00 m²
- Rozebranie nawierzchni z brukowca o wysokości 16-20 cm na 1.207,00 m²

- Wykonanie podbudowy drogi na 1.077,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa wiążąca asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 7 cm na 1.077,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z mieszanek mineralno-bitumicznych grysowo-żwirowych – warstwa ścieralna asfaltowa – grubość po zagęszczeniu 5 cm na 1.077,00 m²
- Wykonanie nawierzchni z kostki kamiennej rzędowej o wys. 18 cm na podsypce cementowo-piaskowej na 130,50 m²

II. Przebudowa oczyszczalni ścieków w miejscowości OSINA

dofinansowanie 989 000,00 zł; Rozpoczęcie – 06. 2012 r. – zakończenie 06.2014 r.

ZAKRES RZECZOWY:

1. Reaktor biologiczny SBR – pojemność całkowita 736 m³
2. Budynek socjalno-techniczny – parterowy, murowany, ocieplony, dach czterospadowy – powierzchnia zabudowy 83,70 m²
3. Komora wodomierzowa

4. Stacja zlewna ścieków dowożonych – powierzchnia 2 m², płyta postojowa – 48 m²
5. Placyk składowania pojemników na skratki – osłonięty zadaszeniem o konstrukcji stalowej – powierzchnia 3 x 2 m
6. Komora ścieków oczyszczonych z kręgów betonowych – czynna wysokość 1,5 m
7. Drogi wewnętrzne i place przy oczyszczalni ścieków w miejscowości Osina

* * *

Za te inwestycje gmina Osina zdobyła II miejsce w województwie zachodniopomorskim w kategorii „Efektywność” w konkursie „Zachodniopomorski Lider Ekologii 2014” organizowanym przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska oraz Polską Fundację Ekologiczną. Komisja konkursowa przyznała gminie nagrodę w wysokości 50 000,00 zł za realizację projektu „Kompleksowa kanalizacja Gminy Osina z budową oczyszczalni ścieków”.

Marszałek Olgierd Geblewicz wręczając nagrodę stwierdził: „Gmina Osina jest przykładem małej gminy, która potrafi skutecznie rywalizować z dużymi samorządami. To przykład, że środki Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Zachodniopomorskiego na lata 2007-2013 przynoszą wymierne efekty. To również przykład gospodarskiego podejścia do podjętych działań i obowiązków”.

NOWE DOMY W GMINIE OSINA

We wsiach gminy Osina niewielu jest już zwy-
 łyłch rolników. Większość mieszkańców pracuje w
 Goleniowskiej Strefie Ekonomicznej lub w przed-
 siębiorstwach sąsiednich miast powiatowych Go-
 leniowa i Nowogardu, a także w zakładach pro-
 dukcyjnych umiejscowionych w swoich wsiach, w
 dużych gospodarstwach rolnych lub we własnych

firmach usługowych. Wsie w gminie Osina stają
 się coraz bardziej atrakcyjnym miejscem zamiesz-
 kania dla ludzi chcących uciec od zgiełku wielko-
 miejskiego. Znajdują tu, w otoczeniu nieskażonej
 przyrody, przygotowane do zabudowy tereny, bu-
 dują piękne domy z dużymi ogrodami, a rdzenni
 mieszkańcy coraz częściej idą w ich ślady.

TERENY INWESTYCYJNE W GMINIE OSINA

Na terenie gminy Osina obowiązują aktualne plany zagospodarowania przestrzennego wskazujące tereny pod budownictwo mieszkaniowe:

w Krzywicach – działki budowlane o wielkości od 1112 m² o łącznej pow. 98622 m², przeznaczone w planie na zabudowę mieszkaniową jednorodzinną i usługową;

w Kościuszkach – działki budowlane o wielkości od 750 m² o łącznej pow. 141192 m² przeznaczone w planie na domy jednorodzinne i zakłady usługowe.

Ponadto istnieje możliwość postawienia domów w pozostałych miejscowościach gminy – na podstawie decyzji o warunkach zabudowy: **Osina, Kikorze, Redło, Redostowo, Węgorzyce, Bodzęcin, Węgorza i Przypółsko.**

Pod budownictwo przemysłowe, składy, magazyny i stacje paliw:

w Osinie – tereny inwestycyjne o pow. 9,49 ha stanowiące własność gminy Osina;

w Osinie – tereny inwestycyjne o pow. 18,00 ha stanowiące własność Agencji Nieruchomości Rolnych;

w Redostowie – tereny inwestycyjne położone przy drodze krajowej nr 6 o pow. 60 ha stanowiące własność osób fizycznych;

w Kikorzu - tereny inwestycyjne położone przy drodze krajowej nr 6 o pow. 47,5 ha stanowiące własność osób fizycznych.

Redakcja:
KRYSTYNA KAMIŃSKA, IRENEUSZ KRZYSZTOF SZMIDT

Opracowanie edytorskie:
IRENEUSZ KRZYSZTOF SZMIDT

Projekt okładki:
KATARZYNA SZMIDT

Teksty, opracowania:
KRYSTYNA KAMIŃSKA, KAMILA STOBIERSKA, IRENEUSZ K. SZMIDT,
KRZYSZTOF SZWEDO, MICHAŁ WIATR

Zdjęcia:
PIOTR CHARA, KATARZYNA SZMIDT
IRENEUSZ K. SZMIDT, MICHAŁ WIATR, ARKADIUSZ WITKOWSKI
TOMASZ WOJCIECHOWSKI oraz archiwum UG Osina i sołectw oraz Komplet Inwestu
Zdjęcia lotnicze: AEROFOTO B. Z. CHOJENTA

Wydawca:
URZĄD GMINY OSINA
KOMPLET INWEST
ZWIĄZEK LITERATÓW POLSKICH

© Copyright for this Polish edition by ZO ZLP i SONAR Literacki
Gorzów Wlkp. 2014

ISBN 978-83-62048-93-9

Skład
IRENEUSZ K. SZMIDT, DANIEL BESTA

Druk
SONAR Gorzów Wlkp. 2014

**Album wydano z pomocą środków Projektu współfinansowanego
przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Rozwoju
Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego
Województwa Zachodniopomorskiego
na lata 2007-2013**

GMINA OSINA

